

Tekninen lautakunta 05.05.2021 § 46

§ 46

Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle valituksesta, joka koskee teknisen lautakunnan päätöstä 20.1.2021 § 8 (liikennemerkkisuunnitelman hyväksyminen)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kare Aleks

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkitekniiikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta antaa lausunnon Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt Espoon kaupungilta valituksesta, jonka kohteena on Espoon kaupungin teknisen lautakunnan kokouksessaan 20.1.2021 § 8 kohdalla tekemä päätös koskien vastauksen antamista oikaisuvaatimuksiin, jotka koskevat infrapalvelupäällikön päätöstä § 21/2020 liikennemerkkisuunnitelman hyväksyminen.

Valituksen sisältö

Muutoksenhakijat vaativat, että ensisijaisesti hallinto-oikeus kumoo teknisen lautakunnan päätöksen ja infrapalvelupäällikön päätöksen ja toissijaisesti muuttaa päätöstä siten, että väliaikaiset liikennejärjestelyt voivat olla voimassa enintään 31.5.2021 saakka. Lisäksi valittajat vaativat, että Espoon kaupunki veloitetaan korvaamaan heidän oikeudenkäyntikulunsa.

Lainkohdat

Tieliikennelaki (10.8.2018/729) 71 §

Vastaus

Espoon kaupungin tekninen lautakunta kiistää vaatimukset ja pyytää kunnioittavasti, että Helsingin hallinto-oikeus hylkää valituksen. Valituksessa ei ole esitetty seikkoja, joiden perusteella päätös olisi

lainvastainen, syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai päätöksentekijä olisi ylittänyt toimivaltansa.

Tiedoksianto- ja muutoksenhakumenettely

Liikennemerkkisuunnitelmaa koskevan päätöksen tiedoksiantoon ja muutoksenhakuohjeistukseen on kaupungin toiminnassa vakiintuneesti sovellettu kuntalakia mahdollisten asianosaisten piirin määrittämiseen liittyvien seikkojen vuoksi. Käytäntöä on noudatettu muun ohella infrapalvelupäällikön päätöksessä 24.1.2017 § 2, suostumus pysyvän liikenteenohjauslaitteen asentamiseksi. Päätöstä käsiteltiin Helsingin hallinto-oikeudessa 13.6.2018 nro 18/0354/5 ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa 24.5.2019 t. 2478, mutta muutoksenhakusääntelyyn ei siinä yhteydessä otettu tarkemmin kantaa.

Vastauksen perustelut

1. Asian tausta

Espoon kaupunki on toimittanut hallinto-oikeuteen 18.3.2021 lausuntopyynnön mukaisesti asian perusteena olleet asiakirjat, mukaan lukien pöytäkirjanotteet teknisen lautakunnan päätöksestä 11.11.2020 § 104 sekä kaupunginhallituksen päätöksestä 26.10.2020 § 347. Tekninen lautakunta viittaa asian taustan osalta tarkemmin näistä pöytäkirjanotteista ilmenevään asian käsittelyyn.

Valitusasiassa on kyse Henttaan liikenneyhteyksien parantamiseksi tehdyn valtuustoaloitteen käsittelyn johdosta käynnistetyistä toimenpiteistä.

Kaupunginhallitus on aloitteeseen annettavan vastauksen käsittelyn yhteydessä 26.10.2020 § 347 päättänyt antaa erillisen valmistelukehotuksen, jossa kehoitetaan avaamaan Vanha Lillhementintie tilapäisesti ajoyhteydeksi turvallisuutta lisäävin liikennemerkkin ja muihin toimenpitein sekä korjaamaan Suurpellon alueen ajoneuvoliikenteen toimivuutta ja parantamaan liikenneturvallisuutta. Suurpellon alueen rakennustöiden ollessa merkittävältä osin kesken, etenkin Opinmäen koulun ympäristössä, on perusteltua pitää vaihtoehtoinen Vanhan Lillhementintien ja Maakirjantien liikenneyhteys toistaiseksi käytössä. Ajoneuvoliikenteen salliminen vaatii kuitenkin toimia Maakirjantien suoran ja Vanhan Lillhementintien turvallisuuden parantamiseksi, sillä myös ne ovat paikkoja, joista koululaiset joutuvat ylittämään kadun.

Kaupunginhallitus kehotti kaupunkitekniikan keskusta ja teknistä lautakuntaa, joille päätäntävalta on johtosäännöissä delegeoitu, valmistelemaan ja tekemään välittömästi tarpeelliset päätökset ja toteuttamaan toimenpiteet Henttaan ja Suurpellon alueen liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi toimenpitein:

a

Opinmäen kouluun saapumisen ja poistumisen liikennejärjestelyjen turvallisuutta ja alueen liikenteen sujuvuutta on parannettava kiireellisesti esimerkiksi uudelleen järjestämällä koulun saattoliikenne sekä rakentamalla koululaisten reitit Opinmäkeen valmiiksi ja suojelemalla ne muilta rakennustöiltä, kuten lähialueen talonrakennustöiltä. Tämä merkitsee esimerkiksi Lillhementintien kevyenliikenteen yhteyksien asfaltointia ja toimivia kävely-yhteyksiä Henttaanpuron sillan ali ja edelleen koulutontille. Turvallisuuden parantamista tulee tarvittaessa toteuttaa esimerkiksi ajonopeuden näyttötauluilla, hidastetyssyillä, suojateiden huomiovaloilla ja mahdollistamalla ajoneuvoliikenne koulun ympäri.

b

Vanha Lillhemntien avataan kiireellisesti tilapäisesti henkilöautoliikenteelle esimerkiksi pihakatuna/kylätienä ja yksisuuntaisena vain Henttaalta itään. Vanhan Lillhemntien ja Maakirjantien liikenteellisten ongelmien ratkaisuksi ja turvallisuuden lisäämiseksi läpikulkuyhteys voitaisiin kieltää raskaalta liikenteeltä sekä lisätä tarpeellisiin kohtiin esimerkiksi katurakenteellisia hidasteita, suojateitä ja/tai kameravalvontaa nopeusrajoitusten noudattamisen tehostamiseksi. Maakirjantien avauksen tilapäisyyden määräaika määritellään tarkemmin teknisen lautakunnan toimesta jatkovalmistelun yhteydessä.

Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 11.11.2020 § 104:

1) Kehottaa kaupunkitekniikan johtajaa laatimaan Opinmäen koulun ympäristön liikenneturvallisuutta parantavista toimenpiteistä suunnitelman ja toimeenpanemaan suunnitelman sen hyväksymisen jälkeen mahdollisimman nopeasti.

2) Kehottaa infrapalvelupäällikköä arvioimaan kaupunginhallituksen 26.10.2020 § 347 käsittelyn yhteydessä antaman valmistelukehotuksen mukaisten tavoitteiden toteuttamisen mahdollisuuksia ja laatimaan niitä toteuttavan suunnitelman. Kaupunginhallituksen kehotuksen tavoitteena on henkilöautoliikenteen tilapäinen palauttaminen puistossa kulkevalle Vanhalle Lillhemntielle.

3) Keskeyttää teknisen lautakunnan 11.12.2019 § 130 hyväksymän kunnallistekniikan toimintasuunnitelman mukaisen Lillhemntipuiston, Vähäniityn, Vanhan Lillhemntien ja Maakirjantien länsipään toteuttamisen ja kehottaa kaupunkitekniikan johtajan keskeyttämään niiden rakentamisurakan hankinnan.

Infrapalvelupäällikkö on 8.12.2020 päätöksellään § 21/2020 hyväksynyt valmistelukehotuksen tavoitteita toteuttavan liikennemerkkisuunnitelman, jolla Vanha Lillhemntie - Maakirjantie avataan yksisuuntaisena ajoneuvoliikenteelle viiden vuoden määräajaksi. Valtuuston 21.11.2016 hyväksymässä Suurpelto III asemakaavassa Vanha Lillhemntie on jalankululle ja polkupyöräilylle osoitettu kadun osa. Vanha Lillhemntie katkaistiin moottoriajoneuvoliikenteeltä ja muutettiin asemakaavan mukaisesti jalankululle ja polkupyöräilylle varatuksi kadun osaksi marraskuussa 2019, jolloin Lillhemntie valmistui. Tällöin Suurpelto III asemakaavan mukaisesti moottoriajoneuvoliikenne kohti Henttaata ohjattiin kulkemaan Lillhemntien kautta. Infrapalvelupäällikön päätöksessä on todettu, että pysyväksi tarkoitettujen liikenteenohjaussuunnitelmien tulee olla voimassa olevan asemakaavan mukaisia. Ajoneuvoliikenteen salliminen Vanhan Lillhemntientien kautta voidaan siten toteuttaa ainoastaan väliaikaisena muutoksena.

Tekninen lautakunta on 20.1.2021 § 8 hylännyt viisi kuudesta infrapalvelupäällikön päätöksestä tehdystä oikaisuvaatimuksesta. Hyväksytty oikaisuvaatimus on koskenut suojatien lisäämistä liikennemerkkisuunnitelmaan oikaisuvaatimuksen tekijöiden kiinteistön kohdalle.

2. Perustelut valituksen hylkäämiseksi

Valituksenalaisessa päätöksessä on kyse tieliikennelain nojalla annetusta liikennemerkkisuunnitelmasta, jolla on toteutettu tilapäinen liikennejärjestely rakenteellisesti olemassa olevalla katualueella.

Voimassa oleva asemakaava osoittaa alueen käytön tavoitellun lopputilanteen. Ennen asemakaavan toteuttamista tapahtuva tilapäinen liikennejärjestely ei ole asemakaavalla tavoitellun lopputilanteen vastainen sellaisella tavalla, jonka vuoksi asemakaavan tavoite itsessään olisi esteenä ennen kaavan toteutusta tapahtuvalle liikennejärjestelylle. Valituksenalaisen päätöksen toimeenpano ei ole edellyttänyt suunnitelman alueella kadun rakentamista tai muuta sellaista merkittävää muutosta, joka olisi esteenä voimassa olevan asemakaavan myöhemmälle toteuttamiselle.

Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus huomioidaan viran puolesta sisältövaatimuksina liikennemerkkisuunnitelman laadinnassa. Hyväksytty liikenteenohjaussuunnitelma täyttää siten lähtökohtaisesti turvallisuutta koskevat edellytykset sisältönsä osalta.

Asemakaavoissa ei ole yleisesti käytetty tilapäisesti voimassa olevia käyttötarkoituksimerkintöjä tai -määräyksiä. Asemakaavan alueella voidaan kuitenkin toteuttaa tilapäisiä ja määräaikaista järjestelyjä erilaisilla perusteilla, kuten MRL 125 §:ssä tarkoitetulla määräaikaista rakennusluvalla tai MRL 176 §:ssä tarkoitetulla tilapäisellä rakennusluvalla. Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetty tilapäisyyden ja määräaikaisuuden tilanteet koskevat kuitenkin pääsääntöisesti rakennushankkeita rakennuspaikoilla.

Kadun rakentamisesta ja osoittamisesta liikenteen eri käyttötarkoituksiin on säädetty erikseen MRL 85 §:ssä. Kadun käyttämisestä tilapäisiin käyttötarkoituksiin ei ole MRL:ssä suoraan säädetty. Vakiintuneen käytännön mukaisesti kadun tilapäinen käyttötarve on useimmiten ratkaistu tilapäisillä liikennemerkkisuunnitelmilla. Olemassa olleen ja esteillä suljetun ajoyhteyden tilapäisen avaamisen ennen alueen asemakaavan toteuttamista ei siten ole katsottu edellyttäneen tieliikennelain mukaisen päätöksen lisäksi muuta päätöstä.

Valituksessa viitatussa apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussa 7.5.2010, 377/4/09, on todettu muun ohella, että kysymys katusuunnitelman ja liikenteen ohjaussuunnitelman lainmukaisuudesta asiassa oli jossain määrin tulkinnanvarainen. Apulaisoikeusasiamies ei pitänyt niitä tapauksessa ainakaan selvästi asemakaavan vastaisina. Apulaisoikeusasiamies totesi ratkaisussa, että kannanotolla ei ole sitovasti ratkaistu katusuunnitelman tai liikenteen ohjaussuunnitelman lainmukaisuutta, vaan sitova ratkaisu voidaan saada vain hallinto-oikeudesta valituksen johdosta.

Tekninen lautakunta katsoo, että valituksenalaista tilapäistä liikenteenohjaussuunnitelmaa on tarkasteltava tapauskohtaiset olosuhteet ja alueen asemakaavojen toteuttamisen aikana vallitseva tilanne huomioiden. Edellä kuvatulla tavalla tilapäistä liikenteenohjaussuunnitelmaa on arvioitava omista lähtökohdistaan määräaikaista välivaiheena maankäytön järjestämisen pitkän aikavälin tarkastelussa.

Päätös ei siten ole lainvastainen tai syntynyt virheellisessä järjestyksessä eikä päätöksentekijä ole ylittänyt toimivaltaansa.

3. Lopuksi

Edellä esitettyjen seikkojen valossa sekä valituksenalaiseen päätökseen ja sen perusteluihin viitaten Espoon kaupungin tekninen lautakunta katsoo, ettei valituksessa ole esitetty syitä, joiden perusteella päätös tulisi kumota.

Espoon kaupungin tekninen lautakunta pyytää kunnioittavasti, että Helsingin hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Päätöshistoria